

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MDP CSONGRÁDMEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

X. ÉVFOLYAM, 233. SZÁM

SZOMBAT, 1954. OKTÓBER 2.

ÁRA: 50 FILLER

A MAI SZÁMUNKBÓL:

MA NYILIK MEG A JUHÁSZ GYULA-SZABADEGYETEM
(3. oldal)

JAVASLATOK A HAZAFIAS NÉPFRONT SZEGEDI
ELŐKÉSZÍTŐ BIZOTTSÁGA PROGRAMTERVEZETEHEZ
(3. oldal)

A KÖLCSÖNADOTT FORINTOK SZÁZEZEIREVEL SEGITIK
A SZEGEDI DOLGOZÓK AZ ORSZÁG ÉS A VÁROS
FEJLŐDÉSÉT
(3. oldal)

A szegedi értelmiség és a város vezetése

A felszabadulás óta hazánkban az értelmiség szerepe, száma és jelentősége rendkívüli mértékben megnövekedett. Soha nem volt még olyan világos, mint éppen most, hogy milyen hatalmas alkotótevékenységek tárulnak fel értelmiségünk előtt. Olyan alkotótevékenységek, amelyeket az egész dolgozó nép életének még fokozottabb megjavítására, eredményeink továbbfejlesztésére és megerősítésére hasznosíthat.

Hazánkban és városunkban már a felszabadulás előtt is szép sikereket ért el az értelmiség, de az értelmiség egészének alkotótevékenysége sokoldalúan és gazdagon nem bontakozhatott ki s még a legkiválóbb eredményeket felmutatók sem érezhették, hogy alkottaikat az egész nép hasznára, jólétének növelésére fordíthatnák. A magyar kutatók, technikusok, vagy az akkori „városatyák” alkotásaiból mindenekelőtt azoknak volt haszna, akik az értelmiséget kizsákmányolták, alkotóerejét megvásárolták.

Az igazi tudós, az igazi mérnök, a vezető állásban levő lelkiismeretes tisztviselő, aki tudását és tisztességét nem tekintette öncélúnak mindig arra vágyott, hogy alkotásai a legszélesebb tömegek közkincsévé legyenek. Az ilyen beállítottságú régi értelmiségre, amely a tökélyből felszabadult, népi demokráciánk, épülő szocializmusunk bizását számítt, mert tudja, hogy betölti majd azt a hivatást, amelyre legjobbjai hiába áhítottak: az egész dolgozó nép életét szebbé és jobbá tenni. Szocializmusunknak nem az a célja, hogy a számban és jelentőségében megnövekedett értelmiség soraiból kiszorítsa a népért dolgozó és a néphez hű régi értelmiséget, hanem az, hogy sorait kiegészítse, felrészítse, munkáját új értelemmel és új tartalommal töltse meg.

A felszabadulás előtti évtizedekben a város vezető értelmiségének magatartására az uralkodó osztály céljainak kiszolgálása nyomta rá a bélyegét. A polgármester a város korlátlan ura volt. A tanácsnoki kar és a régi főtisztviselők a város „fejével” érdeklődtek, nem egyszer közelebbi-távolabbi rokonságban éltek. A dolgozó néptől, annak létkérdéseitől távol állottak és keveset törődtek a köztügyek gyors és gondos intézésével.

Ennek a vezető értelmiségnek nem fájt, hogy a pusztamérgesi parasztok megfeszített erővel művelték meg a városi bérföldök sívó homokját, hogy az átokházi anyák homokba vájt nyomorúságos barlang-kunyhókban szülték meg gyerekeiket. Nem törődtek azzal a munkással, aki a város üzemében millió értékeket termelt számukra, vagy azzal a dolgozó paraszttal, ki Európa-szerte híres gyümölcsöskertekbe vázolt a városi anyák futóhomokot. Veszni hagyták József Attilát, Juhász Gyulát, Radnóti Miklóst, mert nem érezték velük közösséget.

A törvényhatósági bizottságban a város legtöbb adót fizető polgárai ültek. Természetes, hogy ezek a „virilisták” osztályhelyzetükkel fogva nem a többség, nem a dolgozó nép érdekeit képviselték. A bizottságnak csak kisebbik fele került ki a választás útján bejutott törvényhatósági bizottsági tagokból s ennek a kisebb résznek is elenyésző százalékát alkották azok a küldöttek, akik a választók érdekeinek képviselését elsőrangú feladatuknak tekintették.

A dolgozók számára idegen „városatyák” közé mégis bekerült néhány erős jellemű, az igaz ügyért írásban és szóban bátran harcoló széles látókörű és demokratikus gondolkodású; tehetséges ember. *Tömörkény Istvánra*, az „egyszerű szegény emberek” bemutatójára, *Móra Ferenc*re, a nagy mesemondóra és régészre, a kultúra és tudomány elszánt harcosára, vagy *Kiss Ferenc*re, a „szegedi erdők atyjá”-ra gondolok itt elsősorban, akik a néppel egynek érezték magukat s a mult rendszer urai éppen ezért sohasem érezték meg őket. Haladó eszmék fennmaradtak s a jelen vezető értelmisége sok-sok nemes, irányító gondolatot talál szellemi hagyatékukban.

Mennyivel könnyebb, milyen más napjainkban, de különösen a tanácsok megválasztása óta, a város irányító értelmiség munkája! A végrehajtó bizottságban, a tanácsban nyoma sincs a rossz emlékről régi értelmiségnek. A tanácsban, a különböző bizottságokban, az apparátus szerveiben a munkásság és a parasztság legjobbjával együtt dolgoznak a jól felkészült, a haladó értelmiség tagjai. A tanácsüléseken nincs már bal- és jobboldal, s a felszólalásoknak, javaslatoknak, bírálat hangú megnyilatkozásoknak közös célja: — a dolgozók ügyeinek, kívánságainak gyors és megnyugtató elintézése. A mi tanácsunkban már azok az értelmiségiek foglalnak helyet, akiket rátermettségükért, a nép ügyéhez való hűségükért maga a dolgozó nép küldött a város vezetői közé.

Ez az értelmiség eddigi munkájával, amely a város továbbfejlesztését, mezőgazdaságának, iparának és kultúrájának felvirágoztatását eredményezte, megbecsülést szerzett magának. A választók a város vezető értelmiségiekhez éppoly szívesen fordulnak közérdekű és egyéni kérelmeikkel, mint a munkás vagy paraszt tanácsadókhoz. S ez a tény azt mutatja, hogy dolgozó népünk bizalommal van irántuk.

Az országgyűlés a napokban jóváhagyta a tanács választásáról szóló új törvénytervezetet. Rövid időn belül Szegeden is megválasztjuk az új tanácsot. A választásoknál arra kell törekednünk, hogy a régi, jó munkát végző, tapasztalt értelmiségi dolgozók mellé minél több diplomás, tehát magas képzettségű új értelmiségi kerüljön a tanácsszervezetbe. De töltük sokat, az eddigi munkánál és eredményeknél jóval többet várunk. Azok, akik a küszöbön álló választások eredményeképpen a nép bizalmát élvezik majd, nem lehetnek csupán tervek elkészítői, javaslatok benyújtói, hanem példát kell adniuk a munka végzésében, a magasabb színvonalú vezetés kultúrájának kialakításában is. Csak az lehet jó vezető, aki pártunk és kormányzatunk politikájának szellemében tervez és előrelátóan intézkedik, s aki munkája közben következetesen támaszkodik a tömegek alkotó kezdeményezéseire, javaslatára, bírálatára. Jó vezető csak az lehet, aki munkája közben egy pillanatra sem feledkezik meg beosztottjairól, a rábízott dolgozók munkakörülményeiről és munkafeltételeinek javításáról.

Szeged dolgozó népe azt várja értelmiségétől, hogy a város eddigi eredményeire építve, a munkásság és a parasztság legjobbjait vállaltva dolgozzék a közjót továbbfejlesztése érdekében hozott párt- és kormányhatározatok gazdasági, szociális és kulturális célkitűzéseinek maradéktalan megvalósításán.

Gallé László,
a Radnóti gimnázium igazgatója

Lelkes munkával, szép eredményekkel megkezdődött az ünnepi műszak a szegedi üzemekben

Több és jobb munka a Szörme- és Bőrruhakészítő Vállalatnál

„Jó reggelt Kercsik bácsi!” — köszöntötték az öszhajú portást a Szörme- és Bőrruhakészítő Vállalatnál a korai érkezők.

„Jó reggelt!” — köszöntött vissza s rögtön megjegyezte: korán bejöttetek ma.

— Maga is hatkor kezd és már itt van — szólt vissza az egyik munkás.

Fél hatot mutatott a bélyegző óra; csengője szinte szünet nélkül csengett. A munkatérnek ablakai egymásután világosodnak ki. Először a borsruha részlegen gyűlnak ki a neon lámpák, közvetlen utána a hulladék műhelyben és legutóbb a szortirozóknál a földszinten.

Még korai a munkához kezdeni. Nem szólalt meg a figyelmeztető jelzés. Az óra mutatója is csak háromnegyed hatot jelzett, mégis már mindenki a helyén volt. A hulladék üzemben is ké-

sztültek a munkára. Forgó Teréz a tübe fűzőt, szomszédja anyagot készített maga mellé. A szortirozóban is az asztalok körül foglalatokkodtak a dolgozók. Hal- kan beszélgettek egymás között, a jelzést várták. Nem kellett sokáig várakozni: Kercsik bácsi hozzá készülődött, hogy a munka kezdetéhez a jelzést megadja.

Ercesen kondult meg a harangot helyettesítő sín, s hangja jóideig ott rezgett a levegőben. A gépek felbúgtak s mind jobban erősödött a zaj: megkezdődött a felszabadulási műszak a Szörme- és Bőrruhakészítő Vállalatnál. Látszólag olyan volt ez a pénteki nap, mint a többi. Mégis különbözött ez a nap a szörme hétköznapoktól.

A röpgyűlések előadói munkakezdés előtt Szeged felszabadulásáról beszéltek. Sok anyának, férjnek jutottak eszébe az elhangzott szavak után

a tíz évvel ezelőtti októberi napok, amikor ott- hon, gyermekeinket felt- veté bújalt az övöhelyke- re a bombázások elől, majd az első szabad na- pok és az elmúlt tíz év eredményei.

Talán éppen erre gon- dolt Csizmadia Sándor- né is, miközben kése biztosan szaladt a bőr- darabon. Bőrnadrágot szabott az előre kiraj- zolt minta szerint. Ezt Horváth Istvánnétől kapta, aki most a „Sári” kabátok részét rajzolja nagy gondosan. A „Sári” nevet megkülönböztetés- ként adták a dolgozók a gyártás alatt levő női kabátnak, mert sok félét készítenek. Ezekből a „Sári” kabátokból órán- ként két darabot szokott kirajzolni Horváthné. Közben ügyel arra, hogy minden centiméter bőrt gazdaságosan használjon fel. Ebben nem is tudott versenyezni vele ed- dig senki. De a felszaba- dulási műszak alatt a

mennyiséggel sem: az első napon óránként két és fél kabátot rajzolt ki a hatalmas tábla bőr- anyagra, ami előtte je- küdt.

Hajas Sándorné a leg- jobb kézimunkás az üzemben. Pikírozott gom- bot varrt a felszabadulá- si műszak első napján, mint máskor. Senki sem vette észre, hogy szapo- rában villant a tüje és rövidebb cérnaszálat do- bbot a hulladékba, mint régebben. Nagy Sándor II. eredménye is jobb lett, mint az előző napi. Reggel 8 óráig 4 darab kabátbélést húzott be előző nap, most pedig 5 darabban végzett ugyan- annyi idő alatt. Abra- hám Klári is kitett ma- gáért a hulladék-mű- helyben. Óránként 26 méter bőrcsikot varrt a régebbi 22 méterrel szemben.

Sok ehhez hasonló eredmény született a fel- szabadulási műszak első napján az üzemben.

Harc a nehézségek ellen a Szegedi Ecsetgyárban

Szürke őszi reggelre ébredt a vá- ros. A kora reggel friss szele piros- színt lehel az üzemek fele igyek- vő munkások arcára.

Az Ecsetgyár alacsony, fekete vaskapuja nyitva állta a dolgozó- kat. A műszak ugyan hét órákor kezdődött, de október 1-én, ezen a napon a szokottnál hamarabb ér- keztek meg a dolgozók. Tíz perc- cel 7 óra előtt már mindenki a munkahelyén volt. Röpgyűlésekre jöttek össze, ahol az előadók is- mertették, hogy október 1-10-ig felszabadulási műszakot tartanak az üzemben. A dolgozók lelkesen tel- tek ígéretet arra, hogy vállalásai- kat becsülettel fogják teljesíteni. De e műszak megkezdése már első percben nehézségbe ütközött; a

DÁV a transzformátorok karban- tartását végezte Rókus területén s így negyed 11-ig áramszünetük volt. Az Ecsetgyár dolgozóit azon- ban nem zavarta ez sem. Vihar- lámpák és gyertyák világítása mel- lett dolgoztak szorgalmasan. Két óra múlva, 9 órákor már Király Jánosné szurkoló 139 százalékra, Domonkos József drótozó 175 szá- zalékra, Lele Lajos ecsetkötő 114 százalékra, Gyöngyi Ferenc fel- verő 176 százalékra, Puskás Eta felverő 154 százalékra és Barcsa Margit iskola-ecsetkötő — az üzem DISZ-titkára — 162 százalékra tel- jesítették a két órahosszára eső tervüket.

Az áramszünet miatt álltak a gépek a fűrés- és esztergársz-

legnél. De a két üzemszék dolgo- zói nem ültek ölbelet kézzel. A szárítóban rakták helyre az ecset- nyelveket és azt befejezve mindenütt ott voltak, ahol segítségre volt szükség.

Az óramutató gyorsan haladt előre. A felszabadulási műszak első napját sikerrel zárta az Ecset- gyár. Napi tervelőirányzatukat 100,4 százalékra teljesítették. Ki- váló teljesítményt értek el napi munkájukkal többek között Bába Erzsébet egyenesre kötő 152 szá- zalékos teljesítményével, Suba Zoltánné ecsetkötő 132 százaléka- val, Csányi Sándor ifjúmunkás kopirozó 161 és Kiss Antalné spár- gázó 135 százalékos teljesítményé- vel.

ÚJ FELAJÁNLÁSOK A SZEGEDI KENDERFONÓGYÁRBAN

A Szegedi Kenderfonógyárban az üzemi zene- kar patthoz indulókkal köszöntötte a feldíszített munkatermekbe siető dolgozókat. A műszak kez- dése előtt üzemszékenként megtartott 12 röpgyűlé- sen számos új felajánlás született. Péntek délelőtt a dolgozók legtöbbször becsülettel teljesítette vállá- lását. Bálint Jánosné a szárazfontóban csak egyedül eddigi 112 százalékos átlagát 12 százalékkal nö- velte. Ugyanekkor kiváló minőségi munkát vég- zett. Hozzá hasonlóan dolgozott a szárazfontó min- den dolgozója.

KIVÁLÓ EREDMÉNYEK A SZEGEDI JUTAÁRUGYÁRBAN

Városunk egyik élüzemének, a Szegedi Juta- árugyárnak dolgozói III. negyedévi tervüket 113,4 százalékra teljesítették. A felszabadulási műszak és egyben a negyedik negyedév első napját újabb ki- váló termelési eredményekkel köszöntötték. A fo- ndóban a napi tervet 316 kilogrammal túlszár- nyalták. Kiváló eredményt ért el Brunner Jánosné, aki a keresztszövőben 83 kilogrammal, Borbély Ferencné, aki a vetülékszövőben 34 kilogrammal termelt többet, mint az előirányzata. A szövőde- ben Ókrós Istvánné 52 méter, Polyák Lajosné pe- dig 49 méter tervtúlteljesítést ért el.

Ma mutatják be a szegedi Nemzeti Színházban a „Kispolgárok”-at

A Szegedi Állami Nemzeti Szín- ház ma este 7 órákor tartja Gorkij: Kispolgárok című színművének bemutatóját. A darabot Ádám Ottó rendezte s főszerepeit Barys Béla Kossuth-díjas, Lontay Margit, Inke László, Lászlóffy Kata, Kátay Endre, Miklós Klára, Papp Teri, Miklósy György Domján Edit és Kovács János játsszák. A bemu- tató elé nagy érdeklődéssel tekint Szeged színházlátogató közönsége.

Készül a felszabadulási emlékkiállítás

Nem kis feladat tíz esztendővel ezelőtti dokumentumok, iratok, pla- kátok, fényképek összegyűjtése s annak elrendezése. De komoly fel- adatra szívesen vállalkoztak a mú- zeum dolgozói. Gaál Endre, a Sze- gedi Tudományegyetem történeti intézetének tanársegéde, Oltyay Fe- renc, a Városi Levéltár vezetője, a Fényképész Szövetkezet és so- kan mások szegedi üzemekből. Ezekben a napokban gondosan gyűjtik össze a kiállítás anyagát, hogy azok szemléltetően mutassák majd Szeged felszabadulásának tíz- zedik évfordulóján új életünk ered- ményeit.

Kiállításra kerülnek a szegedi Szikra könyvkiadó első kiadásai. Több mint száz plakátot rendeznek, ame- lyek felszabadulásunk első évében jelentek meg Szeged után. A színház első plakátjait is láthat- ják majd Szeged dolgozói a kiál- lításban sok más érdekes dokumen- tummal együtt. A levéltárban el- fekvő iratok bizonyítják, hogyan segítette a felszabadító Szovjet Hadsereg Szeged lakosságát éle- lemvel, szénvel — megváltozott életünk tükröződik majd a múze- umban megrendezendő emlékkiál- lításban.